

En hurtig grøn omstilling kræver en bredere forankring i befolkningen

Der er brug for en fond til at inddrage civilsamfundet i omstillingen. Fonden skal hjælpe omstillingen på vej med langt større deltagelse af civilsamfundet og øge vidensniveauet i befolkningen, skriver VedvarendeEnergi i dette debatindlæg.

DEBAT, Klimamonitor.dk, 16. SEP. 2020

JONATHAN RIES

Formand for miljøorganisationen VedvarendeEnergi

GUNNAR BOYE OLESEN

Politisk koordinator for miljøorganisationen VedvarendeEnergi

Nu har regeringen præsenteret deres finanslovsudkast. I den forbindelse var det overraskende, hvor lidt den almindelige borger som central aktør i en hurtig grøn omstilling fylder i udkastet.

Folketinget har besluttet et ambitiøs grønt mål med blandt andet 70 procents reduktion af drivhusgasser i 2030. Det kræver en væsentlig omstilling af samfundet.

For at lykkes med målet er det en forudsætning, at omstillingen sker bredt forankret.

Hvis en stor del af befolkningen skal engageres i den grønne omstilling, bør civilsamfundet involveres i aktiviteter, der når ud til både de organiserede og uorganiserede samt til de aktive og mindre aktive i samfundet og i de mange lokale grupper og foreninger, som de fleste borgere er del af. Den skal ruste og mobilisere alle aktører i omstillingen.

Danmark har med vores stærke civilsamfund gode forudsætninger for at levere et demokratisk svar på klimakrisen – folkehøjskolerne, andelsbevægelsen og foreningsdanmark er alle eksempler på, at Danmark er godt rustet til at mobilisere nedefra.

Netop nu ser vi en stigende interesse fra flere og flere borgere og organisationer for selv at gøre en indsats og bidrage til omstillingen. Det bobler af initiativer; men der mangler i alt for mange tilfælde ressourcer og viden til at lykkes med at gøre en afgørende indsats for omstillingen.

Uden aktiv involvering af civilsamfundet er det svært at forestille sig, at en bæredygtig udvikling med ambitiøse klimamål kan nås.

Derfor foreslår vi i VedvarendeEnergi en fond for at inddrage civilsamfundet i omstillingen. Fonden skal hjælpe omstillingen på vej med langt større deltagelse af civilsamfundet og øge vidensniveauet i befolkningen, ikke mindst om hvad man selv kan gøre. Det skal være en fond som civilsamfundet og borgere kan søge. Den skal understøtte borgernes engagement i den grønne omstilling og være med til at sikre en langsigtet opbakning for grønne tiltag.

Med udgangspunkt i det lokale engagement bør puljen både understøtte helt lokale projekter og aktiviteter, der er landsdækkende. Puljen bør organiseres som fond med en selvstændig bestyrelse og klar struktur, samt en årlig bevilling på ikke under 50 millioner kroner. Fonden skal have klare prioriteter for at understøtte omstillingen så effektivt som muligt. Prioriteter skal være reduktion af klimabelastning, et mere ansvarligt ressourceforbrug og en styrkelse af biodiversitet.

Fonden kan støtte forskellige initiativer og aktiviteter. Her er vores forslag:

- Lokale initiativer til at fremme borgernes grønne engagement og investeringer fx med fokus på energibesparelser i boligforeninger, lokale vedvarende energi projekter, grønnere transport, flere reparationer og mere genanvendelse.
- Etablering af fællesejede aktiviteter for at støtte den grønne omstilling lokalt og for at sikre værdiskabelse lokalt, for eksempel via borgerenergifællesskaber, delebiler eller deling af elcykler.
- Dannelse af grønne netværk og partnerskaber lokalt mellem forskellige aktører - kommuner, civilsamfundsorganisationer, uddannelsesinstitutioner, forskning, erhvervslivet, medier mv.

- Grøn vidensudveksling og inspiration. Organisationer som NGO'er, højskoler med mere kan organisere vidensudveksling om omstillingsinitiativer, der involverer borgerne og sætter gang i konkret handling.
- Oplysning for at fremme omstillingen: Støtte til kampagner med vidensformidling om klima og biodiversitet, samt klimainformation om forbrug, for eksempel med interaktive klimaberegnere.
- Borger-engagement: Det er nødvendigt at have fokus på opkvalificering og træning af græsrodder i netværksdannelse og organisering, samt ikke mindst støtte opstart af nye initiativer. Støtten bør kunne gives til både kurser og træning og til målrettet organisering af borgerdrevne initiativer som kan deltage i omstillingen.

Det positive er, at vi ikke mangler løsninger for at sikre en hurtig grøn omstilling. Men lige nu mangler vi en bred forankring i befolkningen og mobiliseringen af befolkningen. Her kan civilsamfundet spille en lang større rolle end i dag og det bør sikres med en grøn fond i finansloven.